

Návod na obsluhu

Zváracieho invertora

TARA 250

Obsah:

1. Popis
2. Technické údaje
3. Pripojenie k sieti, zváracie káble
4. Podmienky bezporuchovej funkcie a bezpečnostné požiadavky
5. Údržba a likvidácia

Júl 2001

1. Popis

Zvárač zdroj TARA 250 (ďalej iba zdroj) je určený pre zváranie obalovanými elektródami od priemeru 1,6 mm do priemeru 6 mm. Zdroj využíva moderných princípov a poznatkov z oblasti výkonovej i riadiacej elektroniky. Vďaka tomu sa zdroj vyznačuje:

- vysokým výkonom pri malých rozmeroch a nízkej hmotnosti
- vysokou účinnosťou
- kvalitnými zváracími vlastnosťami
- stabilitou parametrov nezávislých na kolísaní napätia siete
- automatickým blokovaním pri preťažení alebo poruchách napájacieho napätia

Zdroj je konštruovaný na princípe meniča kmitočtov (invertor), pracujúceho na frekvencii

nad počuteľným pásmom. Ako spínacie prvky sú v invertore použité tranzistory IGBT. Elektronické riadenie zaručuje stabilitu parametrov a obsahuje obvody pre ochranu zdroja a optimálne zváracie vlastnosti.

Zdroj je umiestnený v kovovom obale s plastovou rukoväťou. Na prednom paneli sú umiestnené rychlozásuvky pre pripojenie zváracích káblov označené „+“ a „-“, potenciometer pre nastavovanie veľkosti zváracieho prúdu ciachovaný v ampéroch a dve svetelné diódy pre kontrolu funkcií zdroja. Zelená - označená „ON“ signalizuje zapnutý stav zdroja, žltá - označená „TEMP“ signalizuje činnosť tepelnej ochrany. Ďalej je na prednom čele vypínač pre ovládanie horúcich štartov označený „HOT START“, prepínač pre pripojenie diaľkového ovládača označený „REMOTE“ a vedľa neho konektor diaľkového ovládania. Na zadnom čele je umiestnený hlavný vypínač zdroja a sieťový prívod.

Chladenie zdroja je nútené pomocou ventilátora.

2. Technické údaje

Vstupné napätí		400V/50Hz
Vstupný prúd I_1 (A) pri	X = 100%	7,9 A
	X = 60%	10,3 A
	X = 40%	13,7 A
Regulačný rozsah zváracieho prúdu		0 - 250 A
Regulácia zváracieho prúdu		plynulá
Tepelná trieda izolácie		F
Stupeň krytia		IP 21
Účinník $\cos \phi_1$ pri maximálnom prúde		0,9
Napätie naprázdno		81 V
Doporučené istenie sieťového prívodu		16 A, spomalený typ
Zodpovedá norme		STN EN 60 974-1

Tepelná ochrana:

Pri prekročení zaťažovateľa, vysokej teplote okolitého prostredia, nevhodnom umiesnení zdroja a pod. dôjde k pôsobeniu tepelnej ochrany. Pôsobením tepelnej ochrany dôjde k zablokovaniu funkcie meniča a na výstupe zdroja je nulové napätie. Tento stav je signalizovaný rozsvietením signálky „TEMP“ na prednom paneli. Chladiaci ventilátor je v prevádzke i pri tomto stave, preto zdroj nevypínajte. Po vychladnutí tepelná ochrana automaticky obnoví činnosť zdroja, zhasne žltá signálka a opäť je možné obnoviť zväranie.

POZOR!

Po zapnutí tepelnej ochrany odložte držiak elektródy na izolované stanovisko, aby po obnovení výstupného napätia nedošlo k nahodnému skratu a tým k prípadnému úrazu alebo škode na majetku.

3. Pripojenie k sieti, zväracie káble

Zdroj môže byť pripojený iba k takej sieťovej prípojke, ktorá spĺňa všetky bezpečnostné požiadavky. Pre pripojenie je nutná sieťová prípojka 3x400V/50Hz (resp. 3 x380V) päťvodičová (L1, L2, L3, N, PE).

Istenie prípojky musí byť zhotovené motorovými poistkami alebo ističom 16A.

Postup pripojenia je nasledujúci:

- hlavný vypínač zdroja prepnúť do polohy „0“
- pripojiť zväracie káble do výstupných rychlozásuviek
- zasunúť prírodnú vidlicu zdroja do sieťovej prípojky
- zapnúť hlavný vypínač zdroja do polohy „I“

Po zapnutí hlavného vypínača sa rozsvieti zelená signálka na prednom paneli, (signálka „TEMP“ nesvieti), rozbehne sa ventilátor a zdroj je pripravený k prevádzke. Nastavovacím potenciometrom na prednom paneli nastavte potrebný zvärací prúd podľa príslušného typu elektródy. Doporučené veľkosti prúdov a polaritu nájdete na obale (krabici) elektród. Sprievodným javom práce zdroja naprázdno je slabý zvuk pripomínajúcim šušťanie. Pri zaťažení tento zvuk zmizne.

Upozornenie

Pri nastavení nastavovacieho potenciometra do krajnej polohy na minimum, môže dôjsť k úplnému zablokovaniu zdroja a na výstupe je nulové napätie. Nastavením potenciometra mimo túto krajnú polohu sa ihneď funkcia zdroja obnoví.

Pre zväracie vedenie je nutné použiť vodiče zodpovedajúceho prierezu, zakončené zodpovedajúcimi rychlozásuvkami, zemniacou svierkou a držiakom elektród s prúdovou dimenziou zodpovedajúcou zväraciemu prúdu. Vodiče ani držiak elektród nesmie byť poškodený. Zemniacou svierku je na varenec potrebné pripojiť čo

najbližšie k zváranému miestu tak, aby prúd pretekal elektricky dostatočným prierezom.

Použitie funkcie horúceho štartu:

Prepínač „**HOT START**“ zapnúť do polohy „**ON**“. Pri zapáľovaní oblúka zdroj zvýši nastavený prúd o cca 50% po dobu cca 0,4 s, čo umožňuje ľahšie zapálenie oblúka. Pokiaľ je uvedená funkcia na závalu, je možné ju vyradiť vypnutím prepínača do polohy „**OFF**“.

Použitie diaľkového ovládača:

Pokiaľ je potrebné nastavovať veľkosť zváracieho prúdu priamo na zváracom pracovisku, je možné ku zdroju pripojiť diaľkové ovládanie „**DO1**“. Pripojenie sa vykoná zasunutím konektora diaľkového ovládania do zásuvky diaľkového ovládania „**REMOTE**“ na prednom paneli a prepnutím prepínača ovládania „**REMOTE**“ do polohy „**ON**“. Zvárací prúd sa potom nastavuje potenciometrom na diaľkovom ovládači „**DO1**“.

Odpojenie diaľkového ovládača sa vykoná prepnutím prepínača „**REMOTE**“ do polohy „**OFF**“ a vytiahnutím konektora ovládača z panela zdroja. Pri vyťahovaní je nutné stlačiť zaistovaciu páčku na konektore „**REMOTE**“ na paneli zdroja.

Upozornenie

Pokiaľ je prepínač „**REMOTE**“ v polohe „**ON**“ a nie je pripojený diaľkový ovládač, nachádza sa zdroj v presne nedefinovanej polohe a môže dodávať buď malý zvárací prúd alebo sa po dotyku elektródy o zvarenec zablokuje. Normálna prevádzka sa obnoví prepnutím do polohy „**OFF**“, alebo po pripojení diaľkového ovládača „**DO1**“.

4. Podmienky bezchybnej funkcie a bezpečnostné požiadavky

Pre správnu a bezpečnú funkciu zdroja je potrebné dodržiavať nasledujúce pokyny:

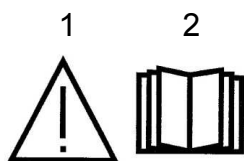
- zdroj nesmie byť vystavený priamemu pôsobeniu poveternostných vplyvov, a to ani pri skladovaní. Obzvlášť nie je prípustné používanie a skladovanie v daždi!
- pre zabezpečenie správnej funkcie chladenia musí byť pri zváraní dostatočný priestor pred oboma čelami zdroja (minimálne 30 cm)
- musí byť zabránené vniknutie cudzích predmetov do zdroja, obzvlášť kovových
- zdroj nesmie byť používaný mimo normálneho prostredia tj. nesmie byť používaný napr.
  - v prostredí s pôsobením pary, vo vlhkom prostredí, v prostredí s nebezpečím požiaru, v agresívnom prostredí a pod.
- zdroj nesmie byť používaný priestoroch s obmedzením voľnosti pohybu a v miestach s nebezpečnými horľavými predmetmi
- pri zváraní musí byť zvärač vybavený potrebnými ochrannými pomôckami, tj. suchými koženými rukavicami, ochrannou koženou zásterou, ochranou zraku pomocou štítu alebo hlavovej masky so zodpovedajúcim tmavým sklom
- priestor, v ktorom sa zvära, musí byť dostatočne vetraný od zváracích splodín
- pri odkladaní držiaku elektród musí byť zabránené náhodnému dotyku s obvodom zvarenca (vybrať elektródu, držiak v bezchybnom nepoškodenom stave odložiť na izolované miesto). Nikdy neodkladať držiak s elektródou na kryt zdroja!

- po ukončení zvárania je vhodné ponechať zdroj v zapnutom stave aspoň 3 minúty, aby sa pomocou ventilátora odvieďlo teplo z jednotlivých bloko zdroja.

Upozornenie

Pri zváraní vzniká nebezpečie úrazu elektrickým prúdom, nebezpečné žiarenie od elektrického oblúka a dochádza ku vzniku škodlivých splodín. Osoba obsluhujúca zdroj preto musí byť oboznámená s bezpečnostnými predpismi pre oblúkové zváranie. Zváracie zdroje sú celkovo z pohľadu rušivých napätí určené pre prácu na priemyselnom území. Pokiaľ je používaný v obytných priestoroch, sú potrebné zvláštne opatrenie pre potlačenie rušenia. Užívateľ je preto povinný zhodnotiť, či pri inštalácii zdroja nemôže spôsobiť z dôvodov rušenia elektromagnetické problémy v okolí. Zvláštny zreteľ je potrebné brať predovšetkým na signálne a telekomunikačné vodiče, rozhlasové a televízne prijímače a vysielače, počítače, bezpečnostné zariadenia, zdravie osôb v najbližšom okolí, napr. pri používaní kardiostimulátorov a pod.

5. Použité grafické symboly

- 1 - Pozor nebezpečenstvo
- 2 – Zoznámte sa s návodom k obsluhu

6. Údržba a likvidácia

V intervale 1x za rok je potrebné v rámci údržby vykonať nasledujúce opatrenia:

a) Vyčistenie zdroja

Vykoná sa vyfúkaním vnútorných častí suchým stlačeným vzduchom.

Pred zložením krytov musí byť zdroj odpojený od siete vytiahnutím prírodného kábla zo sieťovej prípojky. V prípade, že zdroj pracuje v prostredí s vyšším obsahom prachu, je potrebné vykonávať čistenie v kratších intervaloch.

b) Kontrola elektrických spojov a mechanického zhotovenia

Vykoná sa kontrola skrutkových a násuvných spojov, ich prípadné dotiahnutie či oprava. Vizuálne sa skontroluje, či nedošlo k uvoľneniu mechanických dielov či narušeniu bezpečných vzdušných vzdialeností a povrchových ciest. **Prípadné chyby musia byť pred ďalším používaním odstránené**

c) Meranie izolačného odporu

Jednosmerným napätím v hodnote 500V se zmeria izolačný odpor. Jeho hodnota musí byť v súlade s ustanovením STN 60 974-1, čl. 6.1.2 .

Pred zkuškou izolačného stavu je nutné vysunúť konektory z riadiacej jednotky a odpojiť z kostry uzol vstupného odrušenia.

Upozornenie

Pre údržbu a opravu používajte zásadne originálne diely TARA.

V prípade akýchkoľvek problémov či porúch sa obráťte na špecializované servisné pracoviská alebo priamo na výrobcu.

Likvidácia

Zdroj neobsahuje žiadne zvláštne ani nebezpečné odpady . Preto je možné po ukončení jeho životnosti kovové a plastové diely využiť pre recyklovanie, ostatné diely možno skladovať.